

زه کاتی مالی بازرگانی

[کردی - کوردی - kurdish]

زاگروس همه مه وهندی

پیداچونه وهی: پشتیوان سابیر عزیز

2011 - 1432

IslamHouse.com

﴿ زكاة عروض التجارة ﴾

« باللغة الكردية »

زاكروس هموندي

مراجعة: بشتيوان صابر عزيز

2011 - 1432

IslamHouse.com

زه کاتی مالی بازرگانی

الحمد لله وكفى والصلاة والسلام على رسول الله وعلى آله وصحبه
ومن ولاة ، أما بعد :

۱- مالی بازرگانی به چی دهوتریت؟

به هه موو ئه و کهلو پهلو شتومه کانه دهوتریت که مامه له یان
پیوه ده کریت به مه بهستی قازانجکردن جا چ گوازاراوه بن (المنقوله)
وهك ئاژه لو سه یاره و قوماش یان نه گوازاراوه، وهك زهوی و زارو
خانویه ره { بروانه مطالب اولي النهی ۹۶/۲ }.

۲- به لگه ی فهرز بوونی زه کات له مالی بازرگانیدا :

خوای گه‌وره ده‌فهرمویت: ﴿يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنفِقُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَلَا تَيَمَّمُوا الْحَبِيبَ مِنْهُ تُنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ بِأَخِيذِهِ إِلَّا أَنْ تُغْمِضُوا فِيهِ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَنِّي حَمِيدٌ﴾ {البقرة: ۲۶۷} زانایانی تو بژره‌وه‌ی قورئان ده‌لین: مه‌به‌ست له (ما کسبتم) له‌م نایه‌ته‌دا (نه‌وه‌ی به‌ده‌ستان هیناوه) مالیکه له‌ریگه‌ی مامه‌له‌و بازرگانیه‌وه به‌ده‌ست هینرا بیت {بروانه تفسیر الطبری ۵/۵۵۵ وأحكام القرآن لابن العربي ۱/۲۳۵} ، وه ئیمامی بوخاری له‌صه‌حیحه‌که‌یدا له‌باسی زه‌کاتدا ده‌لایت (باب صدقه‌ الکسب والتجاره) پاشان به‌لگه به‌نایه‌ته‌که‌ی سوره‌تی به‌قه‌ره دینینه‌وه .

عن عبد القارئ وكان على بيت المال في زمن عمر ...
 فإذا خرج العطاء جمع عمر أموال التجارة فحسب عاجلها
 وأجلها ثم يأخذ الزكاة من الشاهد والغائب" {بروانه الأموال

لأبي عبيد ومصنف ابن أبي شيبة والمحلى ٣٤/٦ وصححه
ابن حزم (صحيح فقه السنة ٥٤/٢).

ئيبن عهبدى القارى دهليٲت : لهسهردهمى عومهرى كورى
خهتتابدا من بهرپرسى (بيت المال) بووم كاتى موچهى بدايه
سامانى بازرگانهكانى كوودهكردهوه پاشان ژمارهى دهكرد
ئوهوى ئامادهيهو ئوهوشى ئاماده نيبه پاشان لهسامانه
ئامادهكه زهكاتى سامانى ئامادهو ئامادهنبووشى وهردهگرت.

عن بن عُمَرَ أَنَّهُ قَالَ (ليس في العَرَضِ زَكَاةٌ إِلَّا أَنْ يُرَادَ بِهِ
التَّجَارَةُ " } رواه الشافعي في الأم ٦٨/٢ وعبد الرزاق ٩٧/٤
والبيهقي ١٤٧/٤ بسند صحيح } واته : عهبدوللاى كورى
عومه رهاى خواى لى بيت دهليٲت (له كهل و پهلدا زهكات
نيبه مهگه ربو بازرگانى بيت .

عن رُزَيْقِ بْنِ حَكِيمٍ أَنَّ عُمَرَ بْنَ عَبْدِ الْعَزِيزِ كَتَبَ إِلَيْهِ أَنْ أَنْظِرْ
مَنْ مَرَّ بِكَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ فَخُذْ مِمَّا ظَهَرَ مِنْ أَمْوَالِهِمْ مِنْ
التَّجَارَاتِ مِنْ كُلِّ أَرْبَعِينَ دِينَارًا دِينَارًا . { رواه مالك في الموطأ
٥٤٩ والشافعي في الأم ٦٨/٢ بإسناد صحيح. }

واته : وهومهری کوری عهبدولعهزیز رهزای خوای لی بیت
دهلیت به زورهیق : سهیرکه هر بازرگانیکی موسلمان
بهسنورکهتاندا تیپهری لهو مالو سامانهی که دیارهو بازرگانی
پیوه دهکن لههر چل دینار دیناریکیان لی وهرگرن.

وهئین مونزیر دهلیت : "یهك دهنگی زانایان لهسه
فهرزبوونی زهکاتی مالی بازرگانی ههیه، بهلام کهسئ پروای
پی نهیبت کافیر نایبت چونکه راجیای تیدایه " {بروانه الفتاوی
لابن تیمیة ١٣/٢٥ وسبل السلام ٨٢٥/٢}.

۲. مهرجه‌کانی زه‌کاتی مالی بازرگانی:

أ - گه‌شتنه راده‌ی زه‌کات که نرخ‌ی (۸۵) هه‌شتاو پینج گرامه نالتونه، چونکه مالی بازرگانی بو گه‌شتنه راده‌ی زه‌کات وه‌ک نالتون داده‌نریت.

ب - سال به‌سهردا تیپه‌رین ده‌بیت له و کاته‌وه که گه‌شتوته راده‌ی زه‌کات لیکه‌وتن سالیکی به‌سهردا تیپه‌ریت نه‌نجا زه‌کاتی ده‌که‌ویت، **عن جابر بن زيد أنه قال في مثل ذلك قومه بنحو من ثمنه يوم حلت فيه الزكاة ثم أخرج زكاته .** { المغني لابن قدامة ۳/۳۰ } ئین موزیر ده‌لپت : سال تیپه‌رین به‌سهر مالی بازرگانیدا یه‌ک ده‌نگی زانایانی له‌سهره.

ج - ئەو ماله نیازو مه‌به‌ستی بازرگانی و مامه‌له پیوه‌کردنی له‌دلدا بوو بیت یان به‌کرده‌یی خه‌ریکی بازرگانی پیوه‌کردن بیت.

٤. بازرگان چۆن زه کاتی مائی بازرگانیه که ی ده دات؟

ئه گهر کاتی زه کات دانه که هات ده بیټ کابرای بازرگان
هه رچی سامانی هه یه هه مووی کۆ بکاته وه که ئه مانه
ده گرتنه وه

أ - پارهی نه خیتنه.

ب - نرخى ئه و شتومه کانه ی بازرگانیان پیوه ده کات لای
خۆیه تی نه یفرۆشتوون.

ج - هه رچی قه رزی هه یه که بیه یوا نییه له وه رگرتنه وه ی.

د - ئه مانه هه مووی کۆ ده کاته وه ئه نجا ٤٠/١ چل یه کی
لیده دات وه ک زه کات

ه - ئایا ماله بازرگانیه که ده درت له زه کاتدا یا نرخه که ی؟

رای به هیژ که به لگه کان پشتیوانی لی ده که ن ئه وه په که زه کات له نرخى ماله بازرگانیه که دهرېت ئه مه رای جه ماوه ری زانایانه و به هیژ تره لهراکانی تر، به لام هندی له زانایان ده لېن: بازرگان سهر پشکه له نیوان ماله که یا نرخه که یدا ههر کامیان بدات دروسته ئین ته یمیه ش ده لېت: کامیان - ماله که یان نرخه که ی- بو ه هزار باشتره ئه وه یان بدات { بروانه البدائع ۲۱/۲ و المغنی ۳۱/۳ و مجموع الفتاوی ۸۰/۲۵ و بدایة المجتهد لابن رشد ۱/۲۶۰ }

۶- که لو په لی بازرگانی بو زه کاتدانی به چ نرخیک داده نرېت؟

پېوسته مال و سامانی بو ئه وه ی زه کاتی لی بدرېت وه ک پېشتر و وتمان رای به هیژ ئه وه په که زه کات له نرخه که ی بدرېت، به لام به کام نرخى داده نرېت ئه و نرخى پېکراوه یا ئه و نرخه ی که له کاتی زه کاتی دانه که دا هه په تی، رای به هیژ

نوهیه که له کاتی زه کاتدانه که دا نرخه بهو نرخه ماله
بازرگانیه که داده نریت " عن جابر بن زید أنه قال في مثل ذلك
قومه بنحو من ثمنه يوم حلت فيه الزكاة ثم أخرج زكاته " له
جابیری کوری زهیده و ریوایه تی کراوه و وتویه تی (به نرخه نه و
روژه که زه کاتی تیدا فهرز بووه بینرخینه و پاشان زه کای لی
دهریکه) { بروانه الأموال لأبي عبيد ص ۴۲۶}. نه مه رای
زۆریه ی زانایانه.

وصلی الله وسلم علی نبینا محمد وعلی آله و صحبه

وسلم